

Важливим елементом функціонування сектору безпеки і оборони є належний рівень професійної підготовки персоналу. Сучасні безпекові виклики потребують висококваліфікованих фахівців, здатних оперативно реагувати на загрози та ефективно виконувати службові завдання. У зв'язку з цим важливого значення набуває розвиток системи професійної освіти, підвищення рівня підготовки військовослужбовців та працівників правоохоронних органів, а також впровадження сучасних технологій у сфері безпеки та оборони.

Не менш важливим є матеріально-технічне забезпечення сектору безпеки і оборони. Забезпечення сучасним озброєнням, військовою технікою, засобами зв'язку та інформаційними ресурсами є необхідною умовою ефективного функціонування системи національної безпеки. У сучасних умовах розвиток оборонно-промислового комплексу України також є важливим фактором зміцнення обороноздатності держави.

Отже, організаційно-правові засади діяльності сектору безпеки і оборони України є важливим елементом забезпечення національної безпеки держави. Ефективне функціонування органів сектору безпеки і оборони, дотримання принципів законності та верховенства права, удосконалення законодавства, розвиток міжнародного співробітництва та підвищення рівня професійної підготовки персоналу сприяють зміцненню державного суверенітету, захисту територіальної цілісності України та забезпеченню стабільного розвитку суспільства в умовах сучасних безпекових викликів.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр#Text>
2. Про національну безпеку України: Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
3. Про Збройні Сили України: Закон України від 6 груд. 1991 р. № 1934-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>
4. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 бер. 1992 р. № 2229-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>
5. Про Національну поліцію: Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
6. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: підручник. Харків: Консум, 2011. 656 с.
7. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави: навч. посіб. Львів: Край, 2007. 192 с.

Заремба Олеся Олексіївна, курсант ОДУВС

Науковий керівник – **Ярош Віктор Віталійович**, доцент кафедри кримінального права та кримінології факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Національної поліції України ОДУВС, кандидат юридичних наук

РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Національна безпека України визначається як захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів від реальних і потенційних загроз [1]. У системі суб'єктів забезпечення національної безпеки важливе місце посідає Національна поліція України. Актуальність теми зумовлена повномасштабною збройною агресією Російської Федерації, введенням правового режиму воєнного стану та необхідністю чіткого визначення ролі поліції в умовах сучасних викликів. Метою тез є аналіз нормативно-правових основ, основних напрямів діяльності та особливостей ролі Національної поліції у забезпеченні національної безпеки України.

Правову основу діяльності Національної поліції становить Закон України «Про Національну поліцію» від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII, який визначає її як центральний орган виконавчої влади, що забезпечує охорону прав і свобод людини, протидію злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [1]. Згідно зі ст. 2 цього Закону, основними завданнями поліції є: забезпечення публічної безпеки і порядку; запобігання, виявлення та припинення правопорушень; захист життя, здоров'я, прав і свобод громадян; протидія злочинності [1].

Важливим аспектом є взаємозв'язок діяльності поліції з національною безпекою. Відповідно до Закону України «Про національну безпеку України», національна безпека охоплює державну, громадську, економічну, інформаційну та інші складові безпеки [2]. Національна поліція, як правоохоронний орган, безпосередньо забезпечує громадську безпеку та порядок, що є невід'ємною частиною національної безпеки [3, с. 499].

У мирний час роль поліції полягає у щоденному виконанні завдань з охорони громадського порядку, профілактиці правопорушень та інформаційно-аналітичній діяльності. Поліція формує бази даних в Єдиній інформаційній системі МВС, здійснює інформаційно-аналітичну роботу, взаємодіє з іншими державними органами та міжнародними організаціями [3, с. 500]. Така діяльність сприяє виявленню потенційних загроз і запобіганню їм на ранніх етапах.

В умовах воєнного стану роль Національної поліції значно посилюється. Згідно з законодавством, у разі загрози суверенітету та територіальній цілісності органи поліції залучаються до оборони України, виконують завдання територіальної оборони та забезпечують заходи правового режиму воєнного стану. Поліцейські беруть участь у: патрулюванні території, у тому числі під час комендантської години; перевірці документів і проведенні огляду осіб; службі на блокпостах; виконанні вибухотехнічних робіт; ліквідації наслідків обстрілів разом з підрозділами територіальної оборони [3, с. 500].

Особливе значення в умовах воєнного стану набуває інформаційно-аналітична діяльність Національної поліції. Вона спрямована на збір, обробку та аналіз інформації для прогнозування загроз, запобігання злочинам і забезпечення оперативного реагування. Правове регулювання цієї діяльності здійснюється на основі Конституції України, Закону «Про Національну поліцію», відомчих нормативних актів МВС та міжнародних стандартів.

Сучасні виклики вимагають активного впровадження цифрових технологій та штучного інтелекту в інформаційно-аналітичну діяльність поліції. Це дозволяє автоматизувати аналіз великих даних, прогнозувати криміногенну ситуацію та підвищувати ефективність протидії загрозам. Водночас важливим залишається дотримання принципів законності, конфіденційності, об'єктивності та захисту персональних даних [4, с. 354–356].

Дослідження показує, що Національна поліція є одним із ключових суб'єктів забезпечення публічної безпеки, яка безпосередньо впливає на загальний рівень національної безпеки держави. У воєнний час поліція виконує не лише традиційні правоохоронні функції, але й бере участь у заходах оборонного характеру, що свідчить про її багатогранну роль [3, с. 501].

Ефективність діяльності поліції залежить від належного нормативно-правового забезпечення, координації з іншими силовими структурами (ЗСУ, СБУ, Нацгвардією) та постійного вдосконалення професійної підготовки кадрів. У контексті європейської інтеграції України важливим є приведення діяльності поліції у відповідність до міжнародних стандартів у сфері прав людини та верховенства права.

Національна поліція України відіграє значну роль у забезпеченні національної безпеки як у мирний час, так і в умовах воєнного стану. Її діяльність охоплює охорону громадського порядку, протидію злочинності, інформаційно-аналітичну роботу та виконання завдань територіальної оборони. Подальше вдосконалення правового регулювання, цифровізація процесів та посилення взаємодії з іншими суб'єктами сектору безпеки дозволять підвищити ефективність виконання поліцією покладених на неї функцій. Це є необхідною передумовою зміцнення національної безпеки України в умовах сучасних геополітичних викликів.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про Національну поліцію». *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 40–41. Ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
2. Закон України «Про національну безпеку України». *Відомості Верховної Ради*. 2018. № 31. Ст. 241. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
3. Гіденко Є. Роль Національної поліції у забезпеченні національної безпеки України в умовах дії правового режиму воєнного стану. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (ДДУВС, 15.03.2024). Частина I. Дніпро, 2024. С. 499–501.
4. Синиціна Ю. П. Правове регулювання інформаційно-аналітичної діяльності Національної поліції. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 1. С. 354–357.